

גבר ואשה – חללית ובסיס בקרה

אם אנחנו מתבוננים בפנימיות התפיסה היהודית את הבית, ואת תפקידם ומעמדם של הגבר והאשה, אנחנו רואים עקרון מנחה אחד חשוב ועמוק ביותר :

עפ"י היהדות, לגבר ולאשה יש שוויון זכויות מלא לגמרי- אבל יש להם תפקידים שונים.

המקור לדיבורים על אפליה בין גבר לאשה ביהדות, הוא אצל אלה שבודאי לא מכירים את היהדות כפי שהיא באמת. יש ביהדות הבדלים בהתייחסות לגבר ולאשה, ובחלוקת התפקידים בניהם, אבל שמירה על ההבדלים האלו היא לא אפליה או ביזוי. חלוקת תפקידים שונים לגבר, ותפקידים שונים לאשה נובעת דווקא מתוך הבנה מעמיקה למבנה הגופני, הנפשי והרגשי שלהם. היהדות דורשת גם מהגבר וגם מהאשה דרישות שמותאמות למבנה הזה.

במילים איש ואשה – אנחנו מוצאים את האותיות א' ושי' שמשותפות להן ומהוות את המילה אש, ומוצאים את האותיות י' והי' שהם שמות ה' האות י' – לפי הקבלה מסמלת את כוח הזמן והאות ה'-לפי הקבלה מסמלת את כוח המקום (עולם החומר) שניהם, הזמן והחומר מהווים את עולמנו.

**לאיש ניתנו כוחות ה"יוד" – כלומר נדרשת ממנו עבודה רוחנית שקשורה לזמן- כמו תפילה, ולימוד ומצוות שקשורות ללוח זמנים מדויק- האשה פטורה ממצוות שתלויות בזמן- מהסיבה הפשוטה- שניתן לה תפקיד שונה.
האשה- קיבלה לתוך אש נשמתה את כוחות ה"הא"- כלומר נדרשת ממנה עבודה רוחנית של תיקון המקום והחומר.**

במילים פשוטות יותר- תפקידו של הגבר לתקן את מימד הזמן בכך שהוא ממלא אותו בקדושה וברוחניות, ותפקידה של האשה הוא לתקן את מימד החומר- בכך שהיא ממלאה אותו בקדושה וברוחניות.

כאשר שניהם מתחברים בקידושין, ובונים בית על פי התורה - הם למעשה בונים שלמות של תיקון של הזמן והחומר- כלומר שלימות של תיקון העולם.

החללית ומרכז הבקרה

אפשר לדמות את הדבר למרכז בקרה המשגר חללית לחלל. החללית- בלי מרכז הבקרה המשגר אותה- ערכה כחתיכת פח שאין בה תועלת. ומרכז הבקרה- משוכלל ככל שיהיה, אין משמעות לפעולתו- אם לא תשוגר ממנו החללית. האשה נקראת "עקרת הבית" -לא משום שיש לה חלוק וכפכפים. היא נקראת כך, משום שהיא – עיקר הבית. בסיס האם של שיגור החללית, שבלעדיו שום דבר לא יכול להתרום. זו הסיבה שכתוב בגמרא: "אמר רבי חנילאי- כל אדם שאין לו אשה, שרוי בלא שמחה, בלא ברכה, בלא טובה " "אמר רבי אלעזר : כל אדם שאין לו אשה- אינו אדם. שנאמר זכר ונקבה בראם, ויקרא שם אדם "

הנשמה בעולם הנשמות העליון- לפני רדתה לעולם הזה הייתה שלמות של גבר ואשה ביחד.

היא ירדה לעולם כשני חצאים שאמורים לעזור זה לזה לתקן את עצמם כשלמות אחת, כחיבור אחד- וכך, להגיע להשלמת צורתה הרוחנית של הנשמה.

הנשמה ירדה לעולם הזה כשהיא חסרה וחצויה פיזית, נפשית ורוחנית. עבודת האיחוד שלה, כדי להשלים את עצמה לשלמות סופית נעשית רק דרך החיבור בין הגבר לאשה.

לא טוב היות האדם לבדו

בבראשית כתוב : " לא טוב היות האדם לבדו. " כשאנחנו רוצים להבין מהי פנימיותו העמוקה של מושג- אנחנו מחפשים את הפעם הראשונה שהוא הופיע בתורה. שם מרוכזת תמצית המהות של המושג. אם כך – המלה "לא טוב" - מופיעה בפעם הראשונה בקשר לבדידותו של האדם. "לא טוב היות האדם לבדו " ... כלומר מה השורש של "הלא טוב"- כאשר האדם הוא לבדו, בלי זיווג. המושג "טוב"- מופיע בפעם הראשונה עם המילה – "אור". "וירא אלוקים את האור כי טוב." אנחנו לומדים מכאן ש"טוב" - פירושו : אור. ואנחנו לומדים ש "לא טוב" - פירושו : היות האדם לבדו.

כלומר אם האדם לא יהיה לבדו, אלא עם בת זוגו-
המצב יהפוך ל"טוב" = אור.
תמצית האור והטוב היא כאשר הניגודים מחוברים, כששני החצאים
מתאחדים והכל הופך לאחדות אחת שלימה.

(אגב, זה גם שורש המושג של הזיווג בין הנשמה לשכינה. הנשמה היא
בחינת נקבה, ואור השכינה- בחינת זכר. - בכך עוסק ספר "שיר השירים")

נשמת ישראל בעולם הגשמי הזה - נמצאת במצב הפוך מהמצב בו הייתה
בעולם העליון כשהיא קרובה לאור האינסופי של בורא עולם.
היא ירדה לכאן, ירידה לצורך עליה- כדי להרחיב את הכלי שלה, כדי
שיהיה מסוגל לקבל את האור האינסופי- במצב של נצחיות.
למעשה, כל אדם בפנימיותו, שואף למצב הזה... לכל אחד יש רושם
שנשאר טבוע בנשמתו מהחויות שחוותה נשמתו בעולם העליון לפני
שירדה לעולם הזה.

כאשר אנחנו אומרים "יהיה טוב"- אנחנו בעצם מתכוונים לאותה
הרגשה של עונג וטוב בסיסי שחווינו בעולם הרוחני העליון. שם, הנשמה
לא הייתה מוגבלת בגבולות הגוף, והחומר הסופי והמתכלה.

כאן, בעולם החומרי, כשהנשמה נמצאת במצב הכי רחוק והכי הפוך
מהאור הנכסף הזה- הגעגועים שלה, והכיסופים שלה לדבוק בו שוב,
לחזור למצב שהיה לפני ירידתה- יוצרים כוח חזק של **רצון** (אותיות
צינור) והם אלו שיבנו את הכלי הזה.
כי כאמור- הכוח החזק ביותר באדם הוא הרצון שלו.
אמור לי מה אתה רוצה- ואומר לך מי אתה.
הרצון- הוא הכוח שמוביל את האדם.
אדם חושב על מה שהוא רוצה- וזה מוביל אותו לכל ההרגשות והפעולות
שלו.

בינה יתרה ניתנה לאשה

כדי שהאשה תצליח לבנות בסיס שיגור שיאפשר ל"חללית" להתרומם-
היא הייתה צריכה כוחות מיוחדים. לכן ניתנה לה "בינה יתרה".

אמרו חז"ל: **"נתן הקב"ה בינה יתרה באשה יותר מאשר באיש"**
(מסכת נידה מ"ה ב')

וכאן המקום להסביר את שני המשפטים שנתפסים בטעות כבעייתיים :
"נשים דעתן קלה" - הרי אם חז"ל טוענים שלאשה ניתנה בינה יתרה
הם לא יכולים לסתור את עצמם- כאשר הם אומרים "נשים דעתן קלה"-
ולהכריז שהיא טיפשה יותר מהגבר.

סימן שיש כאן כוונה אחרת- שדעתן של הנשים פחות כבדה וקשורה לקרקע מזו של הגברים.
דווקא משום שניתנה לאשה בינה יתרה כדי לתקן את עולם החומר- היא מסוגלת להתרומם מעל עולם החומר, ולהגיע להשגות גבוהות יותר בזכות הבינה היתרה שלה.
וזו גם הסיבה שנשים אינן צריכות להניח תפילין. משום שיש לאשה בינה יתרה, היא קולטת וחשה מתוך עצמה- באור של הקדושה בלי צורך של "אנטנה מקשרת" כמו התפילין.

"אשה כשרה עושה רצון בעלה"- "עושה" כלומר מעצבת.
האשה מעצבת לגבר את הרצון, על פי הבינה היתרה שלה, אם היא כמובן יודעת איך להשתמש נכון בבינה היתרה שלה. על זה כבר אמר קהלת-
"חכמת נשים בנתה ביתה ואיוולת בידה – תהרסנה"....
כלומר אם האשה אינה יודעת איך להשתמש נכון בכוחות שניתנו לה היא יכולה להרוס את הגבר שלה – וכך היא הורסת את ביתה במו ידיה.

ידוע הסיפור על צדיק וצדיקה שהיו נשואים, ומשום שלא נולדו להם ילדים החליטו להתגרש.
לאחר זמן, הצדיק התחתן עם מרשעת, והצדיקה התחתנה עם רשע.
עברו מספר שנים, ומה התברר ? –
התברר שהרשע שהיה נשוי לצדיקה- הפך גם הוא לצדיק.
והצדיק שהיה נשוי למרשעת- הפך לרשע.
זאת, משום שהכוח של האשה הוא חזק מאוד, וביכולתה להשפיע ולעצב את רצונו של בעלה- לטוב או למוטב...

אם כך- שני סוגי שכל שונים ניתנו לאשה ולגבר לצורך תפקידיהם השונים :

לאשה ניתן כוח הבינה-שהוא כוח של בניין.
בניין בונים מהרבה לבנים, מהרבה פרטים. כדי לבנות את פנימיות הבית צריך חוש של חיבור והרכבה של הרבה פרטים לאחדות אחת. זה סוג השכל שיש לאשה באופן כללי.
אם נעזר בציור מוחשי- שכל מסוג בינה דומה לאלומת אור שמאירה ב360 מעלות. כלומר- ראייה מקיפה שתופסת את כל הפרטים, ויכולה להוציא מכל הפרטים משהו אחדותי.
אם נתבונן באשה ממוצעת- מה נראה ? היא מדברת בטלפון שצמוד לה על הכתף, כשיד אחת מבשלת, הרגל מנענעת את עגלת התינוק, ותוך כדי כך עוד נותנת הוראות לילדים מה לעשות בבית. גבר היה משתגע מזה. כי לגבר יש שכל מסוג אחר. יש לו כוח של ריכוז קווי.

אם תתבוננו בגבר ממוצע- התמונה שתראו היא של מישהו שיושב בחדר העבודה שלו, ולאף אחד אסור להפריע לו, כי הוא צריך להיות מרוכז. אם תנסו לשאול אותו מתי התור לרופא שיניים, הוא מיד יתמרמר על כך שלא נותנים לו אף פעם לעבוד בשקט. הוא פשוט חייב את הריכוז, כי כך עובד השכל שלו.

לגבר ניתן כוח מסוג הקרוי "חכמה"- זהו שכל שדומה לקרן לייזר שמתמקדת בעוצמה רבה, אבל בנקודה אחת בלבד. זה השורש של כוח ההחלטיות שיש בגבר יותר מאשר באשה. קל לו להכריע בדברים יותר מהאשה, רק משום שהוא מסוגל להתעלם באופן יחסי משיקולים נוספים שיש סביב הנושא. הוא מתמקד יותר בנקודה אחת מרכזית.

לעומתו- האשה, משום שיש לה שכל מסוג "בינה"- תמיד תראה את כל הפרטים מסביב לנקודה המרכזית- כמו למשל מה תגיד הדודה מרעננה, ומה ירגיש הדוד מחיפה לגבי אירוע משפחתי מסוים. וריבוי הפרטים מכביד ומקשה עליה את ההכרעה. לכן, לפעמים היא נתפסת כהססנית יותר מהגבר, אבל אין זו תמיד הססנות, אלא ראייה מסוג שונה, התופסת ומתחשבת בפרטים שונים מזוויות שונות.

המדע קובע כי יש הבדל בין מוח האשה למוח הגבר

מחקרים מדעיים קובעים חד משמעית כי קיימים הבדלים ביוכימיים בין מוחותיהם של נשים וגברים, המשפיעים על תפקוד של כל אחד מהמינים. מחקרים על מוח האיש והאשה שעשו שימוש בסקירה מוחית, בתהודה מגנטית ובפליטת פוזיטרונים- הוכיחו את ההבדלים הפיזיולוגיים בין מוחו של הגבר למוחה של האשה.

הצד האנליטי שהמוח- המנתח מצבים, שליט יותר אצל גברים, ואילו הצד האינטואיטיבי, של הבנת דבר מתוך גבר- חזק יותר במוחה של האשה.

כששניהם חושבים למשל על אותה שאלה, מפעיל כל אחד מהם אזור אחר באונות המוחיות.

גם תשובה זהה, כמו בפתרון בעיות מתמטיות- נובעת אצל כל אחד מכלים חשיבתיים אחרים.

ג'ורג' אוג'מן, נזיר – כירורג מאוניברסיטת וושינגטון, ערך ניסויים רבים בתחום מבנה המוח וידיעת שפות. הוכח שנשים יודעות יותר שפות מגברים, והן משתמשות בשני חלקי המוח כאשר הן מאייתות, לעומת הגברים, וכל תחום הדיבור אצלן מפותח יותר.

חז"ל גרסו כך כבר זמן רב לפני כן, ואמרו: "עשרה קבין של שיחה ירדו לעולם- תשעה נטלה האשה... " מדוע ?

כי לצורך תפקידה כמחנכת הילדים ומגדלת אותם לתפקידם החשוב בעולם- האשה זקוקה לחוש דיבור מפותח.
רק אשה מסוגלת לדבר שעה שלימה אל תינוק בן שלושה חדשים.
קשה מאוד למצוא גבר שיעמוד בזה יותר מחמש דקות.
אבל התינוק עצמו - זקוק לזה לצורך התפתחותו. וזה תפקיד האם.
וזו גם אחת הסיבות שיהודי נקרא יהודי- אם אמו יהודיה, כי את החינוך המהותי והבסיסי הוא מקבל מאמו – דרך כוח הדיבור שלה.

שני הכוחות האלה, של הבינה והחכמה משלימים זה את זה לשלמות כאשר הם מתחברים בצורה נכונה- והחיבור בין חכמה לבינה- מוליד מדרגה גבוהה של -"דעת", כלומר שכל חדש, אור חדש ששניהם יכולים להיות ניזונים ממנו, וליהנות ממנו במידה והחיבור וינהם פועל נכון.

האשה זקוקה לשכל האינטואיטיבי של הבינה, כי היא "עיקר" הבית והמשפחה- מבחינת כל אלפי הפרטים השונים והמגוונים המצויים תחת אחריותה.
היא עסוקה בברור ניצוצות מתוך החומר- ולכן הידיים שלה הרבה יותר פעלתניות מהידיים של הגבר. מה היא עושה ?
היא מקלפת, בוררת, מרסקת, טוחנת, לשה- כל אלו הן פעולות של ברור בין טוב לרע, בחומר.
כשמקלפים את הקליפה של הפרי, ומוציאים את הגרעינים- למעשה עושים כאן פעולה של ברור בין מה שנחוץ, ובין מה שמיותר. עפ"י החסידות – נקרא הדבר פעולה של "ברור ניצוצות". מה פרוש הדבר ?

ברור ניצוצות

עפ"י תורת הבעל שם טוב- בכל דבר חומרי קיים ניצוץ רוחני אלוקי שמחיה אותו. – זוהי למעשה "הנפש" של הדומם.
אלמלא אותו ניצוץ היה קיים בתוך החומר- החומר היה מאבד את צורתו ומהותו החומרית - ומתפרק.
העבודה שמוטלת על האדם- היא לשלוף את אותו ניצוץ רוחני מתוך החומר הגשמי (לחם, בשר דגים, בגדים, בתים וכו') ולהעלות אותו, ולחבר אותו בחזרה לשורש הרוחני בעולם בעליון.
האשה- כפי שאמרנו- מתקנת את עולם החומר : היא עסוקה בברור ניצוצות מתוך החומר- ולכן הידיים שלה הרבה יותר פעלתניות מהידיים של הגבר.
מה היא עושה ?
היא מקלפת, בוררת, מרסקת, טוחנת, לשה- כל אלו הן פעולות של ברור בין טוב לרע, בחומר.
כשמקלפים את הקליפה של הפרי, ומוציאים את הגרעינים- למעשה עושים כאן פעולה של ברור בין מה שנחוץ, ובין מה שמיותר.

אותו ניצוץ- השתלשל מן העולם העליון לעולם הזה, התלבש בחומר על מנת להוות מסלול תיקונים ואימונים לנשמות שאף הן התלבשו בגוף וירדו לעולם הזה כדי להשלים את צורתן הרוחנית.

מהי הדרך או הנוסחה לשלוף את הניצוץ הרוחני מתוך החומר ?

יש לשם כך נוסחה, שניתנה לנו ע"י השכל האלוקי שברא את הנשמות, וגם את החומר, והוא נתן לנו את הוראות היצרן לביצוע המשימה. (תורה- מלשון "הוראה")...

ואותן הוראות אומרות שהאדם, הנקרא גם **"מדבר"** יכול באמצעות הדיבור שלו לשנות את החומר, כלומר לעשות את אותה פעולת **"תיקון"**- של חיבור אותו ניצוץ בחזרה לשורש העליון. **תפקיד האדם כמדבר**- יש לו ביטוי בברכות שהוא מברך על מה שהוא אוכל, ועל מצוות אחרות שקשורות בחומר. גם התפילה נעשית בדיבור (תפילה- מלשון "לתפול" – לחבר) וגם לימוד התורה נעשה בדיבור.

האשה- באמצעות הבינה , בונה את הבית, את בסיס השיגור, ובסיס הבקרה שבלעדיו החללית של שניהם לא תוכל להמריא. הגבר- ע"י הלימוד של אותו שכל אלוקי, (דבר שדורש זמן, והשקעה) מביא את הדלק (האור) אל הכלי הזה – על מנת שיוכל באמת להמריא...

החיבור הנכון

המטרה של החיבור בין הגבר והאשה, שהם שני ניגודים- היא להשלים את עצמם למשהו גבוה יותר. אף אחד משניהם לא יכול להגיע לגובה הזה לבדו. (לא טוב היות האדם לבדו...)

יחד- הם מגלים נקודה פנימית עמוקה של שלימות הנשמה. השלמות שמתהווה מצירופי הניגודים שביניהם- מתגלה בכל דבר ששייך להם- בילדים שלהם, בבית שלהם וביחסים ביניהם. לכן נאמר- **"איש ואישה, זכו- שכינה ביניהם"** כלומר : מתגלה ושוכן בהם אור השכינה, שמגלה את מעלת הנשמה של שניהם בבחינת :

"נר ה' נשמת אדם". זה במקרה שזכו, מלשון **"זיכוד"** **"זוד"**. אם הם פועלים מתוך ניקיון וזיכוד פנימי- הם זוכים להיות כלי שהאור ישרה בו.

אומרים חז"ל : "איש ואשה, זכו – שכינה ביניהם" -הם זוכים לתכונות הטובות של האש שיש באותיות של שמותיהם, וגם בשכינה – בצרוף של ה"יוד" של האיש, וה"הא" של האשה.

(התכונות הטובות של האש כזכור שהיא מחממת, נותנת כוח ודלק, מתקנת את המזון לאכילה, ועולה למעלה למעלה...)

אבל- " **אם לא זכו- אש אוכלתן**"

אם החיבור ביניהם אינו בעבור הנשמה, אלא למטרות גופניות, או גילויים של הגוף כמו כסף, כבוד, הערצה עצמית וכו'- פרוש הדבר שהחיבור ביניהם אינו מגלה את צד השלמות והגדלות שבכל אחד, ואז- במקום שיזכו לתכונות הטובות של האש- הם מקבלים את כוח ההרס והשריפה שיש באש.

מדוע? - כי אין שכילה. אין "יוד" ואין "הא" (שהם אחד משמותיו של הקב"ה -יה.)ואז נשאר בשמותיהם רק הכוח של אותיות א' ש.

אם האשה מנסה להיות גבר, ולוקחת ממנו את התפקיד, היא הופכת את עצמה למשפיעה, ולא יכולה לקבל ממנו את האור שלו. לכן הגבר נחלש, מתבלבל, נחסם- ולא מבצע אף הוא את התפקיד שלו. וכך- הם משמיטים את כוח הזכריות של ה"יוד" משם האיש, ואת כוח הנקביות של ה"הא משם האשה" -כי הם לא הופכים את עצמם כלי לשכילה, על פי המבנה הפנימי שלהם, ומקבלים- נטו אש. והאש כידוע- שורפת...

נראה מכאן שבלבול המושגים הזה בין התפקידים השונים של הגבר והאשה - והמרחק משורש הדברים הנטוע ביהדות- הוא שגורם לבעיות קשות בשלום בית בתקופתנו, וליחסים שאינם בנויים נכון בין גבר לאשה.

בית של מנוחת הנפש

האש מתגלה בבית בצורת לחץ, כעסים, מריבות, חוסר קשר בין בני הזוג, והרגשה של חוסר מנוחה מתמדת... פרוש המילה "מנוחה"- הוא כשהאור מונח בתוך הכלי. כלומר שהשפע שמשתלשל אלינו משמיים נכנס לכלי של הנשמה, ומצליח לשרות עליו. (זה גם פרוש המלה "השראה")

כאשר הבית הופך לכלי לשכילה- יש בו מנוחה, ויש בו השראה. המנוחה קיימת כאשר כל אחד יודע מהו תפקידו בעולם, ולא מנסה לקיים דווקא את התפקיד של השני. (ידוע, שכאשר פרעה העביד את בני ישראל במצריים בפרך- הוא עשה זאת בכך שנתן לגברים עבודות של נשים, ולנשים עבודות של גברים...)

הכלי בעולם הזה שנוצר מהחיבור בין האיש לאישה הוא - הבית.

כשחתן וכלה מתחתנים, מברכים אותם- "יהי רצון שתבנו בניין עדי- עד

" רוב הזוגות הצעירים שמתחתנים היום, לא חושבים על בית במושגים של "בניין עדי עד" או על הבית "ככלי לאור שיכיל חוקי מציאות נצחיים

ועליונים". הם רוצים ליהנות ביחד מהזוגיות שלהם, ומהפלא של הולדת ילד, אבל בדרך כלל לא חושבים הרבה יותר רחוק מכך. אבל אם נבדוק לעומק את המושג " בית " - נראה שכל הקשרים בין הקדושה והשכינה- נקראים בית.

בית המקדש- מקום בו מתגלה בפועל הקשר בין ישראל לבורא עולם
בית המדרש- מקום קבוע של התגלות התורה
בית הכנסת- מקום של חיבור בין עליונים לתחתונים, דרך הערוץ של התפילה.

והבית של האיש והאישה- נקרא גם הוא מעין בית מקדש, כי שם הם יוצרים את הבסיס להשראת השכינה והקדושה, קיומה בחיים הפיזיים, והעברתה לדור הבא.
מכאן אנחנו יכולים להתבונן ולהבין את עומק הטעות של הדור שלנו בנושא הזוגיות.

אנשים שנטשו את השורשים שלהם ואת פנימיות התורה, נטשו ביחד עם זה את התפיסה המאוזנת של הקמת "בניין עדי עד".
לכן, לצערנו, אנחנו מגיעים היום לאחוז גירושין קטסטרופאלי, בישראל המערבית והחילונית. נכון, יש גם מקרי גירושין בחברה ששומרת תורה ומצוות. בודאי לא באחוזים גבוהים כל כך, אבל אין ספק שהשפעות מערביות חודרות גם לחברת שומרי המצוות, אבל אם מסתכלים על החברה החרדית והדתית ככלל, עדיין אחוז הגירושין שם הוא נמוך ביותר. וזאת, מהסיבה שרוב הצעירים ששואפים לבנות בית על אדני התורה והיהדות, כאשר הם מתחתנים הם מוכנים מראש לעבודה קשה בחיי הזוגיות שלהם, ויודעים שכדי לבנות "בניין עדי עד" - אי אפשר בלי להתייגע.